

**Volle troost en pure muzikale euforie
het Requiem van Brahms door het Gaasperdams
Gemengd Koor**

door Pay-Uun Hiu

Nou pap, ik geloof dat je beter niet kunt komen.' Het is woensdag, vijf dagen voor het concert in de Dominicuskerk en één nacht na onze allerslechtste repetitie van het Brahms Requiem. Een paar dagen eerder in de Omval in Diemen klonk het nog best hoopvol. Maar terug in onze eigen repetitieruimte bij Reigersbos leek al het werk van maanden oefenen in het niets opgelost. Het was vals en ongelijk, we misten inzetten, ontspoorden in de fuga's. Niks eeuwige Freude. Weg liebliche Wohnungen. En troost, ho maar.

De twijfel van de eerste keer was weer helemaal terug. Half augustus stapte ik binnen bij het Gaasperdams Gemengd Koor en dacht: help, kan ik nog ongezien weg?! Gaan we hiermee het Requiem doen? Maar dat was voordat ik Frank had meegemaakt. En Frank is niet zomaar een Frank, hij is een Hammeleers. Zijn vader dirigeerde het Obrecht Jongerenkoor waarin mijn zus vroeger heeft gezongen en Frank ook zijn jonge jaren sleet, voordat hij beroepszanger werd en lange tijd deel uitmaakte van het Groot Omroepkoor. Dat was voor mij reden genoeg het toch te proberen.

Na die eerste keer verheugde ik me wekelijks op de repetities. Ik werd meegezogen in de werklust van de koorleden, die niet alleen individueel thuis heel hard oefenden, maar ook per stemgroep extra repetities hadden. Het was ook geen 'kiftkoor' waarin de leden elkaar onderling beschuldigen van valse noten. Gezamenlijk werden alle horden genomen. We zwoegden na het Aber des Herrn Wort in het tweede deel. Struikelden over de triolen bij Ich hoffe in het derde deel. Bliezen onszelf op met de letzten Posaunen in deel zes. Zetten ons over de koudwatervrees bij de lange hoge f van het Selig aan het begin van deel zeven.

Wekelijks was er ook het commentaar van Frank. Droog, geestig, scherp en vooral bemoedigend. Zijn muzikale aanwijzingen to the point en praktisch, met de ervaring van iemand die zelf het werk van binnenuit door en door kent. Zijn tekstexegese goed voor minstens een glimlach. 'Ook al geloof je er niks van, zing het alsof elk woord waar is', hield hij ons voor bij passages over eeuwig leven en wederopstanding. Dan waren we troostende engelen, dan brullend trombones op de dag des oordeels. En langzaam gingen we er ook echt in geloven. Dat we het konden. Dat het wat zou kunnen worden.

'Hou toch op', zegt mijn vader. 'Natuurlijk kom ik. Jullie zingen toch in een kerk? Nou, dan wordt het altijd mooier.' Als dirigent van een flink aantal amateurorkesten weet hij precies hoe dat gaat. 'Je doet het voor je plezier, ga er gewoon van genieten', zegt hij. 'Het komt wel goed. Neem je mijn orkestpartituur mee? Ik wil wel wat te lezen hebben tijdens het concert.'

'Geniet', zegt ook Frank vlak voor het concert terwijl hij als een ware sportcoach ons volstopt met peptalk. 'Weet je, al die mensen straks, ja oké, ze zitten er. Maar eigenlijk zing je daar helemaal niet voor. Je zingt voor jezelf. Voel je stem in de ruimte, hoor die samen met de andere stemmen en heb vooral heel-veel-ple-zier!'

En dat heb ik. Pure Freude. Niet eeuwig, maar minstens zolang het Requiem duurt. Anderhalf uur, het vliegt voorbij als in een roes. Al bij de tweede koorinzet, bij die da Leid tragen, voel ik me een wervelend molecuul in de uitwaaiende harmonie onder het 19 eeuwse sterrenplafond. Bij de Gerechten Seelen in deel drie stijgen we langzaam op, bij de angel van de dood en de overwinning op de hel cirkelen onze noten op volle kracht tussen de neogotische bogen van de kerk.

Ik weet dat het publiek er is – zelfs meer dan verwacht. Ik zie vanuit mijn ooghoeken mijn vader meelesen in de partituur, maar het is alsof er geen verschil meer is tussen zingen en niet-zingen. Alles is deel geworden van de klank die wij maken en die de hele kerk in beslag neemt. Nog nooit heb ik me zo vrij en zo gelukkig gevoeld tijdens een uitvoering. Ik ben niet bang meer voor foute noten. Elke toon is als een jubel, zelfs als die droevig is. Veel van mijn vrienden vinden het Requiem van Brahms het dieptepunt van droefenis en Duitse somberheid, maar ik ervaar zowel volle troost als pure muzikale euforie. Ik weet ook heel zeker dat ik niet de enige ben. En hoe fantastisch smaakt het bier na afloop.

De repetitie na de uitvoering is het nog feest. Er is taart. Er zijn rozen en veel mooie woorden. De projectleden die niet blijven, worden uitgezwaaid. Dan keren we terug naar de orde van de dag. Naar Dido and Aeneas van Purcell, onze volgende onderneming. 'O ja', zegt Frank bij wijze van introductie, 'dit werk heet in de muzikewereld Dildo en Anus. Dat jullie dat vast weten.'